

januari-februari 2018

Het lectoraat Transportveiligheid bevordert het veilig transporteren van goederen over water, weg, spoor en buisleidingen en van grote groepen mensen over water, weg en spoor. Wij zijn actief op alle onderdelen van de veiligheidsketen, zowel risicobeheersing als incidentbestrijding, en richten ons op die incidenten waarbij een bovengemiddeld beroep wordt gedaan op de hulpdiensten. Het lectoraat Transportveiligheid is onderdeel van het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV).

Transportveiligheidsdag 2018

Het is bijna zover. Menigeen zal de 'save-the-date' van onze jaarlijkse Transportveiligheidsdag al in haar of zijn agenda hebben gezet. Maar ondertussen is er meer over te melden. We hebben Lex Boon, directeur van de Automotive Campus bereid gevonden ons in te wijden in de wereld van innovaties in de 'automotive' sector. Een inwijding met niet alleen mooie plaatjes en praatjes, maar ook met proefopstellingen en aansprekende projecten. Daarnaast geeft Vincent Habers ons een doorkijk in de toepassing van informatietechnologie in de verkeerssector en de grote mogelijkheden die dit biedt. In het verlengde hiervan, de 'blockchain': wat is het en wat kan de wereld van verkeer en vervoer ermee? Maar ook vanuit de infrasector wordt ons een blik geboden op innovaties.

En natuurlijk doen we als lectoraat zelf een behoorlijke duit in het zakje: wat hebben we afgelopen tijd gerealiseerd en welke ontwikkelingen en trends zien we zelf die van invloed zullen zijn op transportveiligheid?

Aanmelden voor de Transportveiligheidsdag op 22 maart 2018 kan nog altijd op www.ifv.nl.

Community of Practice Waterstof

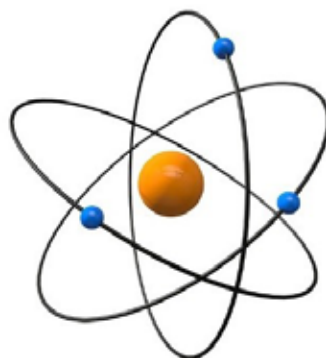
Op 30 januari 2018 vond de eerste Community of Practice (CoP) Waterstof plaats. Het idee achter deze CoP is om met experts uit het veld (overheid, bedrijfsleven, hulpverleningsdiensten) samen te komen en een aantal doelen te behalen met betrekking tot waterstof. Denk aan het delen van kennis en ervaring, inventariseren van kennishiaten en deze waar mogelijk oplossen en het formuleren van onderzoeksvragen.

Tijdens deze eerste bijeenkomst zijn enkele presentaties met betrekking tot ontwikkelingen op het gebied van waterstof gegeven: Kurt Vollmacher, werkzaam bij brandweer Zone Centrum in België en tevens projectleider

standaardisatie, gaf een toelichting over standaardisatie. Het CTIF¹, vertaald the international association of fire and rescue services, heeft de afgelopen jaren een project geleid over standaardisatie met betrekking tot voertuigen op alternatieve brandstoffen. In 2018 worden de resultaten ervan gepubliceerd. Marijn Veenstra, Gezamenlijke Brandweer (GB) en Sander Lepelaar van Veiligheidsregio Haaglanden (VRH), vertelden over hun deelname aan praktijkdagen in Frankrijk (ENSOSP) en het bezoek aan een 'summerschool' over alternatieve brandstoffen en de veiligheidsaspecten ervan in Athene. Aan de hand hiervan zijn protocollen opgesteld bij de GB en VRH voor zowel incidentbestrijding bij voertuigen als bij tankstations. Op dit moment staan er nog een aantal vragen open, zowel bij preparatie, incidentbestrijding als vergunningverlening. Deze moeten in het kader van de veiligheid snel beantwoord worden. Het is en blijft zaak dat de brandweer goed voorbereid is op incidenten met waterstof. Francoise de Jong (NEN) sprak over het Waterstof Veiligheid Innovatie Programma, dat is gerelateerd aan mobiliteit. Uit onderzoek van het H2Platform zijn enkele knelpunten gebleken: het ontbreken van een landelijk uniform risicobeeld en een hierop afgestemde uniforme vergunningverlening voor met name waterstoftankstations. Om deze knelpunten te overbruggen is vanuit het H2Platform besloten een werkprogramma Waterstof Veiligheid Innovatie Programma op te starten. Hans Spobeck (IFV) gaf vervolgens een toelichting over veiligheidsaspecten van waterstof en welke vervolgstappen er genomen moeten worden. Veiligheid betreft de hele keten van risicobeheersing tot nazorg en in dit kader is het uitermate belangrijk om kennis met elkaar (bedrijven, overheden, hulpdiensten, kenniscentra) te delen. Hans sloot af met de aanbeveling om gericht aandacht te besteden aan risicobeheersing en incidentbestrijding om waterstofontwikkeling veilig te faciliteren. Als voorbeeld werden enkele producten getoond, waaronder een bestuurlijke handreiking en handelingsperspectief, die gemaakt zijn voor LNG. Tenslotte gaf Régis Flohr (IFV) commentaar op een literatuurstudie over waterstof, die binnenkort wordt gepubliceerd. In deze publicatie is er onder andere aandacht voor de toename van waterstof in de samenleving, de gevaarsaspecten van waterstof (als molecuul, maar ook in toegepaste vorm onder hoge druk) en de diversiteit in de huidige handelingsperspectieven (enkele documenten bestudeerd) voor de brandweer.

In het laatste deel van de bijeenkomst is plenair over een aantal zaken gesproken waaronder het verder uitwerken van risicobeheersing en incidentbestrijding (bij wegvoertuigen). Over incidentbestrijding is afgesproken om de huidige incidentbestrijdingsprocedures die nu in Nederland worden gebruikt naast elkaar te leggen, er een overkoepelende rode draad uit te destilleren en de uitkomst hiervan op de volgende bijeenkomst te bespreken. Deze zal in april 2018 plaatsvinden.

Info:
regis.flohr@ifv.nl

¹ Comité Technique International de prevention et d'extinction de Feu

Omgevingsveiligheid: bijdrage IFV

De komst van de Omgevingswet en de ervaringen met het externe veiligheidsbeleid zijn aanleiding geweest voor een (beperkte) wijziging van het externe veiligheidsbeleid. En dus ook voor het externe veiligheidsbeleid in relatie tot het vervoer van gevaarlijke stoffen. Daarmee is ook de naamgeving veranderd naar omgevingsveiligheid. In het omgevingsveiligheidsbeleid is, naast het plaatsgebonden risico, een instrument geplaatst om invulling te geven aan het beschermen van de omgeving, de zogenaamde 'aandachtsgebieden'. Deze aandachtsgebieden vormen een extra instrument bij de analyse van de veiligheid (waarbij de fN-curve en de eventuele verantwoording van het groepsrisico geen verplichting meer vormt). Door het gebruik van aandachtsgebieden is een ruimtelijke vertaling mogelijk voor de bescherming van groepen mensen en is er meer aandacht voor de effecten van diverse ongevalsscenario's (brand, explosie, gifwolk).

Door ook te werken met aandachtsgebieden en voorschriftengebieden (brand, explosie en giftig/toxisch) wordt meer nadruk gelegd op de effectcomponent van het risicobegrip dan voorheen. Daarnaast zal met de komst van de Omgevingswet veel meer vroegtijdig en integraal afgewogen worden om de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te waarborgen. Dit vraagt om bijscholing van overheidsfunctionarissen, bedrijfsleven en adviesbureaus die met ruimtelijke ordenings- en omgevingsveiligheidsvraagstukken van doen hebben.

In het kader van het programma Impuls Omgevingsveiligheid (IOV) werkt het IFV samen met AVIV, Oostkracht10 en Royal Haskoning DHV aan het trainingsprogramma. De aangeboden bijscholing biedt de deelnemers een eerste kennismaking met de Omgevingswet en de veranderingen in het gemoderniseerde omgevingsveiligheidsbeleid. De beleidsvernieuwingen worden toegelicht en deelnemers zullen zelf, aan de hand van cases, aan de slag gaan met de beleidsvernieuwingen rondom de Omgevingswet en het gemoderniseerde omgevingsveiligheidsbeleid. De aanmeldingen en inplanning van de trainingen wordt verder vormgegeven door een coördinator die nog door Impulsomgevingsveiligheid ingehuurd zal worden.

Info:

nils.rosmuller@ifv.nl

nancy.oberije@ifv.nl

Denktank

Met veel enthousiasme leidde burgemeester van Belzen van de gemeente Barendrecht, op woensdag 14 februari 2018 de startbijeenkomst van de Denktank Transportveiligheid. Op initiatief van het lectoraat is deze denktank ingericht. Het doel van de denktank is het lectoraat 'te voeden' met trends en ontwikkelen die van invloed zijn op transportveiligheid en daarmee op het functioneren van veiligheidsregio's. Hiermee kunnen wij onze koers en werkplan ontwikkelen ten behoeve van een hoogwaardige en veilige transportomgeving, waaronder het adequaat toerusten van risicoadviseurs (risicobeheersing) en hulpverleners (crisisbeheersing). De deelnemers aan de denktank zijn uitgenodigd vanwege hun kennis en positie binnen hun eigen organisatie. Deze keer waren aanwezig: Adriaan de Ridder (Gasunie), Pieter Wildschut (CTGG), Co Abercrombie (BLN Schuttevaer), Lori Tavasszy (TUDelft), Rob Frek (VRU), Leo Zaal en Nils Rosmuller (IFV). Vertegenwoordigers van Havenbedrijf Rotterdam, Delatlinqs en NS waren verhinderd. Tijdens deze bijeenkomst werd al snel duidelijk dat er tal van trends en ontwikkelingen binnen de eigen sector zijn, waar andere sectoren amper weet van hebben. Eenieder vroeg zich daardoor af of, en op welke wijze dit de veiligheid beïnvloedt. Het lectoraat zal deze inzichten gebruiken en opnemen in het jaarplan 2018 om voor de veiligheidsregio's de consequenties ervan te duiden. Zowel in termen van risicobeheersing als incidentbestrijding.

Info:
nils.rosmuller@ifv.nl

Buitengoed Uylenburg, Delfgauw

Samen werken aan veilig spoor

In de eerste maanden van 2018 is de werkgroep 'Incidentbestrijding en Evaluatie' van het programma 'Samen werken aan veilig spoor' een aantal malen bij elkaar gekomen. Het programma waarover al eerder in een Nieuwsflits is geschreven, heeft de ambitie om binnen Nederland incidentbestrijding op het spoor te laten plaatsvinden in goede samenwerking en met een afgesproken rolverdelingen tussen de overheidshulpverleningsdiensten (OHD) en de 'spoorse' partijen (met name ProRail).

Op dit moment is de vakbekwaamheid van hulpverleners op het gebied van spoorincidentbestrijding een kritische succesfactor. De werkgroep 'Incidentbestrijding en Evaluatie' bestaat uit vertegenwoordigers van brandweer, ProRail, politie en GHOR. Om de aspecten te benoemen die nodig zijn om invulling te kunnen geven aan vakbekwaamheid, hebben zij het proces spoorincidentbestrijding van melden tot overdracht bekeken. Vertrekpunt zijn de basiskennis en -vaardigheden van de hulpverleners. De vraag is welke aanvullende kennis en vaardigheden nodig zijn om vakbekwaam te zijn op het gebied van spoorincidentbestrijding.

In de eerste bijeenkomst zijn de onderzoeksvragen besproken en beantwoord. De hieruit voortvloeiende (concept)rapportage is verder besproken op een tweede bijeenkomst. Tijdens de volgende bijeenkomsten is de manier waarop invulling gegeven kan worden aan Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen (IBGS) en het Specialisme Technische Hulpverlening (STH) aan de orde geweest. De brandweer beschikt over speciale eenheden op het gebied van IBGS en STH. Ook hier ligt de vraag: over welke specifieke kennis en vaardigheden moeten zij beschikken om vakbekwaam te zijn op het gebied van spoorincidentbestrijding? De laatste bijeenkomst is gericht op kennis en vaardigheden met betrekking tot spoortunnels.

De eindrapportage van de werkgroep Incidentbestrijding en Evaluatie is input voor de werkgroep Vakbekwaamheid die eind februari 2018 voor het eerst bij elkaar is gekomen.

Info:
reinier.boeree@ifv.nl

Enquête kennisdocumenten

Het IFV is deze maand gestart met een onderzoek naar bekendheid en het gebruik van IFV-kennisdocumenten op het gebied van crisisbeheersing, transportveiligheid en brandweerkunde. Door het invullen van een korte enquête helpt u ook het lectoraat Transportveiligheid. Zo krijgen we binnen het grotere geheel inzicht waaraan behoefte is en in welke vorm kennisoverdracht op de juiste manier door ons samen met het veld ontwikkeld kan worden.

In het onderzoek wordt u - in eerste instantie - van twaalf kennisdocumenten gevraagd of u deze kent. Voor transportveiligheid gaat het om de documenten Handreiking IM bij verkeersongevallen met gevaarlijke stoffen (2016), Brancherichtlijn Optische en Geluidssignalen Brandweer (2016) en Handreiking EV advisering LNG incl. bijbehorende producten (2016). Als dit inderdaad het geval is, dan volgen er drie verdiepvragen over het betreffende kennisdocument. Op deze manier krijgen wij inzicht in welke documenten u kent en eventueel gebruikt.

Het invullen van deze enquête zal slechts enkele minuten van uw tijd kosten. In de loop van dit jaar zullen ook andere kennisdocumenten onderzocht worden op bekendheid en gebruik.

Mocht u mee willen werken aan het onderzoek, dan kunt u de enquête openen via de volgende link: <https://nl.surveymonkey.com/r/VWYVRZN>

Om een goed beeld te krijgen van het gebruik van onze IFV-kennisdocumenten, willen wij graag een zo groot mogelijke doelgroep benaderen. Mocht u dus nog iemand kennen voor wie deze evaluatie ook relevant kan zijn, dan verzoeken wij u vriendelijk om deze link door te sturen.

Alvast hartelijk bedankt voor uw medewerking.

Info:
sjoerd.wartna@ifv.nl

Ter informatie

Nils Rosmuller publiceerde enkele weken geleden een blog over risicogerichtheid en geneuzel op de vierkante millimeter: lees hier zijn [blog](#).

Evenementenkalender

- > 21 maart 2018, Groningen
Praktijkdag waterstof
- > 28 maart 2018, Utrecht
<https://www.mobilityffwd.nl>
- > 6 april, Vlaardingen,
Themabijeenkomst LNG
(info: hans.spobeck@ifv.nl)

Redactie

Nils Rosmuller,
lector Transportveiligheid

Hans Spobeck,
programmamanager

Meer informatie

Lectoraat Transportveiligheid
op www.ifv.nl

info@lectransportveiligheid.nl

Deze nieuwsflits verschijnt eens per twee maanden. Wilt u deze nieuwsflits niet langer ontvangen? Meld u af via info@lectransportveiligheid.nl